

RIGSPOLITIET

Jmt. modt.

23 SEP. 2013

POLITI

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

19. september 2013
HJ - 2013-9023-325

**NATIONALT BEREDSKABS-
CENTER**

Færdselsjuridisk Sekretariat

Politiøvet 14,
1780 København V

Telefon: 3314 8888
Direkte:

E-mail: rfs@politl.dk
Web: www.politl.dk

Rigspolitiets overvejelser med hensyn til indførelse af alkoholås

Indledning

Spirituskørsel er et udtryk for en grov tilsidesættelse af hensynet til andre i trafikken, hvilket der skal sættes hårdt ind over for.

På denne baggrund vedtog Folketinget senest ved lov nr. 716 af 25. juni 2010 en række initiativer med henblik på at sætte hårdere ind over for personer, der kører spirituskørsel.

Hovedformålet med loven var at forbedre færdselssikkerheden ved både en række strafskærpelser på færdselsområdet og en række præventive foranstaltninger, der retter sig mod trafikanter, som groft tilsidesætter hensynet til andre i trafikken, herunder spiritusbilister.

Der blev givet en øget adgang til at konfiskere køretøjet, idet der blev indført en obligatorisk ordning, hvor der skulle ske konfiskation af køretøjet ved spirituskørsel med en promille over 1,20 i gentagelsestilfælde, ligesom der i sanktionssystemet vedrørende spirituskørsel blev indført en ordning med alkoholåse.

Bestemmelserne vedrørende konfiskation trådte i kraft den 1. juli 2010. Bestemmelserne vedrørende alkoholåse er endnu ikke trådt i kraft, idet Justitsministeriet den

5. januar 2011 anmodede Rigspolitiet om i samarbejde med andre relevante myndigheder at udarbejde et samlet oplæg til, hvordan indførelse af alkolåsordningen kunne ske inden for rammerne af den vedtagne lov.

Politiområdet og Koncern IT i Rigspolitiet iværksatte på den baggrund i samarbejde med i første omgang Kriminalforsorgen og Trafikstyrelsen et projektarbejde omkring udarbejdelse af et oplæg. Projektet har afdækket en række komplicerede tekniske, administrative, juridiske og økonomiske udfordringer. På baggrund af disse udfordringer er det Rigspolitiets anbefaling ikke at sætte lovens bestemmelse om alkolås i kraft. I det følgende redegøres der først for indholdet af loven vedrørende alkolås, de omtalte udfordringer og Rigspolitiets anbefaling.

Beskrivelse af alkolåsordningen

Alkolåsordningen indebærer, at der ved ubetinget frakendelse af førerretten som følge af spirituskørsel i en række tilfælde vil kunne være vilkår om brug af alkolås i forbindelse med generhvervelse af kørekortet. Et vilkår om alkolås knytter sig således til førerretten og skal sikre, at vedkommende ikke på ny begår spirituskørsel.

Generhvervelse af førerretten i alkolåsperioden giver alene ret til at føre et køretøj, hvori der er installeret alkolås. Det er et krav, at ansøgeren deltager i et kursus i alkohol og trafik (A/T-kursus) og består en kontrollerende køreprøve.

Justitsministeriet har tilkendegivet i sin skrivelse af 5. januar 2011, at administrationen af alkolåssagerne bør være forankret hos politiet. Ansøgning om generhvervelse af førerretten under en alkolåsordning (ansøgning om alkolåskørekort) skal indgives til kommunerne.

Personer, som deltager i en alkolåsordning, skal selv anskaffe sig en alkolås (ved køb eller leje) og betale for installationen. Dette skal foregå i privat regi. Alkolåsen skal med jævne mellemrum kontrolleres, hvilket også skal ske i privat regi,

hvorfra der indberettes til den myndighed, der er ansvarlig for alkolåsordningen (politiet).

Side 3

Overtrædes ordningens vilkår – f.eks. ved at deltageren fører et køretøj uden alkolås, manipulerer med alkolåsen eller udebliver fra periodisk kontrol – vil førerretten (alkolåskørekortet) kunne inddrages i den resterende del af alkolåsperioden.

Den obligatoriske alkolåsordning – færdselslovens § 60a:

Har førerretten været frataget som følge af spirituskørsel med en promille på over 2,00 eller i gentagelsestilfælde (bortset fra andengangstilfælde, hvor promillen er højst 1,20, og promillen i førstegangstilfældet var højst 2,00), er det en betingelse for generhvervelse af førerretten efter udløbet af den normalt 3 årige frakendelsestid (5 år i gentagelsestilfælde), at ansøgeren deltager i alkolåsordningen i 2 år.

Personer omfattet af reglerne om obligatorisk alkolås, som ikke kan eller ikke vil deltage i en alkolåsordning, er afskåret fra at generhverve førerretten i den 2-årige alkolåsperiode efter frakendelsestidens udløb, hvorved den samlede ubetingede frakendelse derved forlænges til i alt 5 år (7 år i gentagelsestilfælde).

Den frivillige alkolåsordning – færdselslovens § 132a:

Den frivillige ordning gælder for de personer, der ikke er omfattet af den obligatoriske ordning jfr. § 60, stk. 3, (dvs. i førstegangstilfælde har kørt med en promille på mellem 1,20 og 2,00) og giver mulighed for at generhverve førerretten, når der resterer op til 1 år af den 3 årige frakendelsestid, hvis den pågældende deltager i alkolåsordningen. Forinden deltagelse skal der udarbejdes en personundersøgelse, der udfærdiges af Kriminalforsorgen, for at vurdere om den pågældende har et behandlingskrævende alkoholmisbrug. Pågældende er omfattet af ordningen indtil 1 år efter frakendelsestidens udløb, dvs 4 år i alt med 2 års ubetinget frakendelse og 2 års alkolåsperiode.

Tekniske udfordringer - IT-understøttelse

Indførelsen af alkolåsordningen vil nødvendiggøre en række større ændringer i politiets centrale systemer, herunder f.eks. POLSAS (det system, som understøtter al grundlæggende sagsbehandling i politiet), CRM (Centralregistret for Motorkøretøjer) og KR (Kriminalregistret) med henblik på understøttelse af politiets sagsbehandling og kontrol med ordningen. Disse tiltag vil kun i begrænset omfang være afhængige af det forventede antal brugere af alkolåse.

Der vil i politiets regi bl.a. skulle foretages ændringer i eksisterende koncepter i POLSAS, så der tages højde for alkolås – bl.a. ved at vejlede om ordningen på eksempelvis tilkendegivelser til sigtede. Der skal herudover etableres mulighed for, at der i CRM kan opdateres oplysninger om en installeret alkolås, og at disse oplysninger kan overføres til POLSAS, og der skal endvidere etableres en lang række nye aktualitetskoder i KR, der skal kunne overføres til POLSAS og andre af politiets registre.

Det er Rigspolitiets opfattelse, at en gennemførelse af ændringerne vil være forbundet med væsentlige omkostninger og risici, bl.a. fordi projektet kræver indgriben i en række IT-systemer.

Administrative udfordringer

I forbindelse med indførelse af en alkolåsordning vil det være nødvendigt i bekendtgørelser, cirkulærer, vejledninger m.v. at fastsætte nye regler, der beskriver organiseringen af arbejdet, de mange nye arbejdsgange, samarbejdet mellem interessenterne/aktørerne (myndigheder og private) og integrationen med forskellige IT-systemer. Den vedtagne lov giver ikke klare anvisninger på væsentlige problemstillinger i den forbindelse, hvilket gør arbejdet mere ressourcekrævende.

Det gælder f.eks. ansøgningsproceduren hos kommune og politi, Trafikstyrelsens krav til alkolåsen, Kriminalforsorgens sagsbehandling og tilsyn, behandlingen af

vilkårsovertrædelser, modellen for brugerbetaling, den løbende kontrol af alkoholå-
sene, politiets godkendelse af værksteder og politiets kontrol med sidstnævnte.

Side 5

Arbejdsgangen ved ansøgning om forhåndsgodkendelse til deltagelse i alkoholå-
sordningen kunne have følgende forløb:

Politiet udsender senest 6 måneder før, at det bliver relevant en meddelelse om
alkolåsordningen til den mulige ansøger. Meddelelsen indeholder en vejledning,
et ansøgningsskema, en samtykkeerklæring til personundersøgelse samt en liste
over godkendte værksteder, der kan installere en alkoholås. Pågældende returnerer
ansøgningsskema m.v. i underskreven stand, og modtager en skriftligt bekræftelse
fra politiet.

Herefter anmoder politiet Kriminalforsorgen om at udfærdige en personundersø-
gelse (den frivillige ordning), der efterfølgende sendes til politiet.

Politiet fremsender en skrivelse med vilkår til underskrift hos pågældende. Når
pågældende har returneret de underskrevne vilkår, vil han kunne gennemføre A/T-
kurset, tage en kontrollerende køreprøve og på et godkendt værksted få installeret
en alkoholås i bilen. Herefter skal pågældende søge om et alkoholåskørekort hos kom-
munen, hvorefter politiet står for godkendelse og udlevering af det nye kørekort.

Det er usikkert, om alkoholåsen skal installeres før eller efter ansøgningen om alko-
lås indgives. Hvis alkoholåsen først installeres efter pågældende er godkendt til ord-
ningen, vil der skulle laves en procedure for, hvordan pågældende efterfølgende
dokumenterer dette over for politiet, der skal sikre sig, at alkoholåsen er installeret af
et godkendt værksted. Der skal endvidere overvejes, om alkoholåperioden løber fra
godkendelse af ansøgningen eller fra installation af låsen. Sagsbehandlingen hos
politiet vil være betydeligt lettere, hvis alkoholåsen skal være installeret, før der ind-
gives ansøgning. Det har dog den væsentlige ulempe for ansøgeren, at pågælden-

de risikerer at have udgifter til installation og godkendelse, uden at kunne være sikker på at blive omfattet af ordningen.

Side 6

Tidspunktet for installation af alkolåsen er blot et punkt, som skal afklares. Tilsvarende afklaring er påkrævet i forhold til en række andre elementer i ansøgningsprocessen og de efterfølgende processer.

Det fremgår af loven, at personer, der er undergivet ordningen med alkolås, skal have et "alkolåskørekort". Kørekortets indhold og udseende er harmoniseret i EU, hvorfor det f.eks. skal undersøges og beskrives, hvordan der i overensstemmelse med EU-reglerne kan indføres et "alkolåskørekort".

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at personen efter ordningens ophør skal ombytte sit alkolåskørekort til et almindeligt kørekort. Konsekvenserne af en manglende ombytning skal også nærmere beskrives.

Det fremgår af loven, at AT-kursus og kontrollerende køreprøve kan tages 1 måned før frakendelsesperiodens udløb (obligatorisk ordning) eller 1 måned før alkolåsperiodens start (frivillig ordning) for dem, der deltager i ordningen. For dem, der ikke deltager i ordningen, er tidspunktet rykket længere frem til 1 måned før hhv. alkolåsperiodens udløb eller frakendelsesperiodens udløb. Ved vurderingen af om en person skal tillades at tage AT-kursus og den praktiske del af en kontrollerende køreprøve på det tidlige tidspunkt, fordi personen vil deltage i ordningen, opstår spørgsmålet om, hvad der skal være opfyldt for, at dette kan lægges til grund. Dette skal bl.a. beskrives.

Det fremgår af § 132 a, stk. 2, at generhvervelse af førerretten i perioden fra op til 1 år før og indtil 1 år efter frakendelsestidens udløb alene giver ret til at føre et eller flere motorkøretøjer, hvori der er installeret en alkolås. Det synes uafklaret, hvorvidt alkolåsperioden kan vare i kortere tid end 1 år efter frakendelsesperioden

og i givet fald de nærmere betingelser herfor, hvorfor også denne problemstilling skal afklares og nærmere beskrives.

Side 7

Hvis politiet træffer bestemmelse om, at en person ikke længere skal være omfattet af ordningen, f.eks. pga. vilkårsovertrædelse, skal det besluttes, hvorvidt sagen umiddelbart kan indbringes for domstolene, inden en evt. administrativ rekurs er søgt udnyttet. Ligeledes er spørgsmålet om opsættende virkning uafklaret. Hvis afgørelsen ikke har opsættende virkning, vil nogle førere måske vælge at lade alkolåsen afinstallere og i øvrigt udgå af ordningens øvrige elementer. I ikke få sager vil en domstolsprøvelse først kunne finde sin endelige afslutning efter alkolåsperiodens udløb. Såfremt domstolene beslutter, at deltagelse i ordningen ikke skulle være tilbagekaldt, kan der opstå spørgsmål om erstatning m.v. Hvis indbringelse for rekursinstans eller domstolene tillægges opsættende virkning, vil der ikke opstå spørgsmål om erstatning, men i mange tilfælde vil sagsbehandlingstiden ved domstolene ofte indebære, at vedkommende kan fortsætte i ordningen, indtil den ophører, hvilket selvsagt vil medføre, at politiets afgørelse ikke har nogen reel virkning. Også på dette område skal der foretages en beskrivelse og regulering.

Politiet vil bl.a. også skulle udforme en model for brugerbetaling, fastsætte krav til de værksteder, som skal installere alkolåsen og løbende kontrollere alkolåsen, samt fastsætte tidsintervaller for kontrollen. Det kan i den forbindelse oplyses, at Trafikstyrelsen har peget på, at alkolåsen bør kontrolleres hver fjerde måned. Der skal tillige etableres en tilsynsordning med værkstederne. Såfremt tilsynene skal forløbe efter samme ordning, som allerede kendes fra de værksteder, der er autoriseret til at installere og reparere kontrolapparater (køre- og hviletid), vil tilsynene skulle ske årligt.

For så vidt angår Kriminalforsorgens opgaver i forbindelse med en alkolåsordning, vil der være behov for at beskrive og efterfølgende gennemføre den personundersøgelse og tilsynsordning, som vil skulle gælde i forhold til de omfattede

personer. Personundersøgelsen vil bestå af en samtale med fokus på et muligt alkoholproblem, og efterfølgende vil der blive indhentet dokumentation for forskellige oplysninger. Såfremt der konstateres et behandlingskrævende misbrug, vil pågældende skulle underkaste sig en struktureret og kontrolleret alkoholbehandling af mindst et års varighed, der vil kunne foregå på private alkoholambulatorier eller hos den praktiserende læge. Kriminalforsorgen vil efterfølgende kontrollere, om behandlingen følges, og vil derudover mindst hver sjette uge have en samtale med pågældende.

For så vidt angår Trafikstyrelsens opgaver vil der skulle fastsættes og løbende revideres regler for de tekniske krav til alkolåsen og ske drøftelse med producenterne af alkolåse.

Juridiske overvejelser

Som anført indledningsvis iværksatte Politiovrådet og Koncern IT i Rigspolitiet i samarbejde med i første omgang Kriminalforsorgen og Trafikstyrelsen et projektarbejde omkring udarbejdelse af et oplæg til implementering af alkolåsordningen. Der er i forbindelse med dette arbejde blevet rejst flere spørgsmål, der kræver nærmere juridiske overvejelser.

Der er f.eks. ikke i loven eller forarbejderne hertil skelnet mellem de forskellige køretøjskategorier, hvorfor der skal tages stilling til, om alkolås skal gælde for alle køretøjskategorier eller eksempelvis kun for biler, lastbiler og busser.

Det skal endvidere overvejes om en person, der ikke er ejer eller bruger af et køretøj, hvori der kan installeres alkolås, ikke kan deltage i ordningen, og om der kan installeres alkolås i et køretøj personen f.eks. kun har adgang til gennem sit erhverv.

Økonomiske udfordringer og den forventede tilslutning til ordningen

Side 9

Rigspolitiet skønner, at politiets initialomkostninger til gennemførelse af alkolåsordningen vil beløbe sig til ca. 25 mio. kr., og de årlige driftsomkostninger i politiet vurderes til ca. 5 mio. kr. Det bemærkes, at disse skøn er behæftet med usikkerhed. I bilag 1 er der nærmere redegjort for de økonomiske beregninger.

Udgifterne til både den obligatoriske og den frivillige alkolåsordning skal afholdes af spiritusbilisten selv. Dette gælder ifølge forarbejderne til loven udgifter til anskaffelse, installation og kontrol af alkolåsen og som udgangspunkt også omkostningerne ved de involverede offentlige myndigheders administration af ordningerne.

Rigspolitiet skønner, at udgifterne til deltagelse i ordningen vil beløbe sig til op mod ca. 40.000 kr. i den obligatoriske ordning og ca. 50.000 kr. i den frivillige ordning. Det er herved forudsat, at engangsomkostningerne til etablering af ordningen ikke overvælttes på brugerne, men finansieres ved særskilt bevilling.

De svenske erfaringer med alkolåsordningen tilsiger, at højst ca. 1000 personer i Danmark årligt vil gøre brug af alkolåsordningen fordelt med halvdelen på henholdsvis den obligatoriske og den frivillige ordning. Dette skal ses i lyset af, at ordningen vil være fuldstændig brugerfinansieret, og at det i Sverige navnlig har været de meget betydelige omkostninger, der er forbundet med ordningen, der menes at have afholdt folk fra at deltage.

Antallet af deltagere i Danmark kan dog let blive meget lavere, da der er den grundlæggende forskel mellem den danske og svenske alkolåsordning, at alkolåsordningen i Sverige er et frivilligt alternativ til ubetinget frakendelse af førerretten, hvorimod der i Danmark altid vil være en ubetinget frakendelsesperiode forud for perioden, hvor førerretten kan generhverves med alkolås.

Derfor vil der med stor sandsynlighed være væsentligt færre personer i Danmark, der årligt vil ønske at deltage i alkolåsordningen, hvilket kan fordyre ordningen for den enkelte. For den frivillige ordnings vedkommende må det især betegnes som tvivlsomt, hvor mange personer, der ønsker at bruge ca. 50.000 kr. på at få forkortet maksimalt 1 år af frakendelsestiden, når man samtidig skal personundersøges og underkastes kontrol, og når man allerede i flere år forud for deltagelse i alkolåsordningen har indstillet sig på en tilværelse uden kørekort.

Side 10.

Da man i den danske ordning ikke kan undgå frakendelse ved at deltage i alkolåsordningen, kan man således ikke udnytte ordningen til at bevare et arbejde, hvor man er afhængig af kørekort, hvilket har været en væsentlig tilskyndelse i den svenske ordning.

I den obligatoriske ordning får man i realiteten forlænget sin frakendelsesperiode med to år, typisk til i alt 5 år, hvis man ikke har råd til at betale de ekstra omkostninger, der er forbundet med deltagelse i ordningen. Man kan således frygte, at der med alkolåsordningens gennemførelse, gennemføres en ordning, som kun vil blive anvendt af forholdsvis få velstillede personer.

Den obligatoriske ordning omfatter kun de groveste overtrædere med de højeste promiller: Politiets erfaring er, at der blandt denne gruppe af de groveste spiritusbilister er en række personer, som tidligere er dømt for spirituskørsel og kørsel i frakendelsestiden, som har et alkoholproblem og som ofte er socialt så dårligt stillet, at de næppe kan eller vil betale udgifterne til deltagelse i alkolåsordningen. I forhold til denne gruppe af meget farlige bilister i trafikken, vil alkolås efter politiets opfattelse ikke være et effektivt middel.

Det bemærkes endelig, at næsten halvdelen af deltagerne i ordningen i Sverige ikke gennemfører ordningen, typisk på grund af forsøg på at køre efter indtagelse af alkohol/manglende ædruelighed. Herved opstartes sagen igen med administrative meromkostninger og eventuelt fornyet domstolsprøvelse til følge.

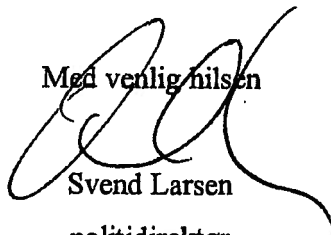

Sammenfatning

Side 11

Som det fremgår oven for, vil der skulle anvendes et betydeligt millionbeløb på ændringer i politiets IT-systemer. Ligeledes vil politiet og andre myndigheder skulle anvende betydelige ressourcer på at fastsætte nærmere regler for den administrative varretagelse af alkoholordningen samt efterfølgende bruge ressourcer på at administrere ordningen. Herudover rejser gennemførelse af alkoholordningen flere – efter Rigspolitiets opfattelse – uafklarede juridiske spørgsmål. Der er samtidig tale om en ordning, som alene forventes at blive anvendt af få personer set i forhold til de ressourcer, som kræves for at implementere en ordning, som kan frygtes at have betydelig social slagside. Hertil kommer, at den tekniske alkohol ikke forhindrer den garvede spiritusbilist i at køre i en bil uden alkohol. Rigspoliet skal derfor anbefale, at bestemmelserne om alkoholordningen ikke sættes i kraft.

Mød venlig hilsen

Svend Larsen
politidirektør

Som det fremgår ovenfor, er der på nuværende tidspunkt en lang række uafklarede administrative problemstillinger, som kan påvirke de implicerede myndigheders omkostninger i forbindelse med etableringen og administrationen af en alkoholordning i Danmark og dermed også de udgifter, som spiritusbilisterne vil blive påført ved deltagelse i ordningen.

a. Etableringsomkostninger

Rigspolitiet har – med forbehold for disse usikkerheder – foreløbigt beregnet politiets omkostninger ved etablering af en alkoholordning til ca. 25 mio. kr. Dette beløb omfatter udgifterne i forbindelse med udarbejdelse af detaljerede regler og design af administrative processer til udmøntning af de overordnede bestemmelser i loven, til det betydelige koordineringsarbejde mellem de implicerede myndigheder samt til udvikling og tilretning af it-systemer mv.

Beløbet kan specificeres således:

Skønnede etableringsomkostninger (Kun politiet)	Mio. kr.
Etablering af processer og administrativt setup	5,5
It-design og udvikling	12,0
Test	2,5
Undervisning mv.	1,0
I alt	21,0
Usikkerhed (ca. 20 %)	4,0
I alt	25,0

Som det fremgår, omfatter opgørelsen alene politiets omkostninger ved etableringen, men da det er forudsat, at det er politiet, der er overordnet ansvarlig for etableringen af ordningen, og herunder skal forestå koordineringen af aktiviteterne med de relevante myndigheder og udarbejde det samlede oplæg til indførelsen af alkoholordningen, skønnes de øvrige myndigheders omkostninger til etableringen at være begrænsede. Det skal dog bemærkes, at Trafikstyrelsen vil være ansvarlig for blandt andet udarbejdelse af en bekendtgørelse om de tekniske krav til alkohå-

se samt udpegning af de værksteder, der vil skulle installere låsene samt gennemføre eftersyn af dem.

Side 13

b. Driftsomkostninger

De løbende driftsomkostninger for politiet omfatter i politikredsene primært omkostningerne til forhåndsgodkendelse af ansøgere, løbende behandling og besvarelse af henvendelser, endelig godkendelse af ansøgningerne samt behandling af vilkårsovertrædelser. Rigspolitiet vurderer med en vis usikkerhed, at disse opgaver i hver af de 10 "standardpolitikredse" vil kræve ca. 1/3 årsværk og for Københavns Politis vedkommende ca. 1 årsværk.

Rigspolitiet opgaver i forbindelse med ordningen omfatter godkendelse af tilsynsvirksomheder, autorisation af og tilsyn med værksteder, sagsbehandling i forbindelse med påtaler overfor værksteder samt evt. skærpet tilsyn eller inddragelse af autorisationer. Derudover vil der også efter implementeringen af ordningen være behov for koordinering af ordningen med de øvrige myndigheder. I alt skønnes det, at disse opgaver svarer til ca. 3 årsværk i Rigspolitiet.

Politiets samlede driftsomkostninger kan opgøres således:

Skønnede omkostninger til sagsbehandling (Kun Politiet)	Årsværk	Mio. kr.
10 "normalpolitikredse" á 0,3 årsværk	3,0	1,8
Københavns Politl	1,0	0,6
Rigspolitiet - Godkendelser af tilsynsvirksomheder	1,0	0,6
Rigspolitiet - Tilsyn og håndhævelse	1,0	0,6
Overordnet administration, koordinering og styring	1,0	0,6
I alt	7,0	4,2
Usikkerhed (ca. 20 %)	1,5	0,8
I alt	8,5	5,0

c. Omkostninger for borgeren

Omkostningerne for de spiritusbilister, der vælger at deltage i ordningen, omfatter udgifterne til anskaffelse, installation og kontrol af alkoholåsen, samt omkostningerne ved de involverede myndigheders administration af ordningen.

Da der på nuværende tidspunkt ikke er et kommercielt marked i Danmark, der kan danne grundlag for et præcist skøn over, hvor store omkostningerne til anskaffelse og installation af og kontrol med låsene vil blive, er det foreløbigt lagt til grund, at udgifterne vil være på samme niveau, som det kendes fra de øvrige nordiske lande. I den finske ordning, jf. bilag 2, er det opgjort, at disse udgifter udgør mellem ca. 10.000 og ca. 14.500 kr. pr. år, afhængigt af, om udstyret lejes eller købes. Rigspolitiet vurderer, at prisniveauet vil være omtrent det samme i Danmark, og prisen er derfor foreløbigt skønnet til ca. 12.500 kr. årligt eller ca. 25.000 kr. over hele alkoholårsperioden.

Dertil kommer medfinansieringen af myndighedernes omkostninger til administration af ordningen, som på grundlag de ovenfor nævnte skøn vedr. driftsomkostningerne ved 1.000 sager årligt vil kunne opgøres til ca. 5.000 kr. pr. år til dækning af politiets omkostninger samt – meget usikkert – ca. 1.000 kr. til andre myndigheder, herunder kommunerne og Trafikstyrelsen.

Endelig vil borgeren i den frivillige ordning tillige skulle dække Kriminalforsorgens omkostninger ved udfærdigelse af personundersøgelse og tilsyn i alkoholårsperioden. Rigspolitiet har ikke på nuværende tidspunkt oplysninger, der muliggør et præcist skøn over disse omkostninger, men prisen for borgeren er indtil videre skønsmæssigt fastsat til ca. 10.000 kr. over hele perioden eller ca. 5.000 kr. pr. år.

Med disse forudsætninger kan den samlede udgift for de deltagende spiritusbilister opgøres således:

Udgifter for borgeren (Kr.)	Pr. år	Hele perioden
Anskaffelse og kontrol af udstyr	12.500	25.000
Administrationsgebyr (Politiet)	5.000	10.000
Administrationsgebyr (Øvrige myndigheder - Usikkert skøn)	1.000	2.000
Omkostninger (obligatorisk ordning)	18.500	37.000
Evt. personundersøgelse og tilsyn (Usikkert skøn)	5.000	10.000
Omkostninger (frivillig ordning)	23.500	47.000

Som det fremgår, skønnes de samlede udgifter ved deltagelse i ordningen således at kunne udgøre op mod 40.000 kr. i den obligatoriske ordning og 50.000 kr. i den frivillige. Disse estimater svarer således til oplysningerne om udgifterne ved den svenske ordning.

Det bemærkes, at det ikke fremgår eksplicit af forarbejderne til loven, hvorvidt myndighedernes engangsomkostninger til etablering af ordningen ligeledes forudsættes brugerfinansieret. I ovenstående beregninger er det forudsat, at disse omkostninger ikke overvæltes på brugerne af ordningen, og de ca. 25 mio. kr. i etableringsomkostninger vil derfor skulle finansieres gennem en forhøjelse af politiets bevillingsmæssige rammer.

Bilag 2 – alkolåsordninger i de nordiske lande

Den svenske alkolåsordning

I Sverige blev der oprettet en forsøgsordning med alkolås i 1999. Ordningen indebærer, at en person, som skulle frakendes førerretten ubetinget på grund af spirituskørsel, i stedet kunne ansøge om at sin førerret gjort betinget af en installeret alkolås i en periode på 2 år. Herefter kunne deltageren få gengivet sin fulde førerret uden kontrollerende køreprøve mv. Hvis deltageren ikke ønskede at fortsætte med ordningen eller blev udelukket fra at fortsætte, skulle den oprindelige frakendelsestid løbe fra det tidspunkt, hvor den pågældende forlod ordningen.

Ordningen havde kun betydning for frakendelsen og ikke den idømte straf (bøde/fængsel).

I første omgang var det alene personbiler, som var omfattet af ordningen, men fra 2003 blev alle andre motorkøretøjer, bortset fra motorcykler, omfattet. Ansøgningen skulle indgives til den ansvarlige myndighed, som foretog en vurdering af, om den pågældende var egnet til at deltage i ordningen.

Alle udgifter til ordningen skulle betales af deltageren. Prisen var ca. 50-65.000 skr., der omfattede gebyr for ansøgning, gebyr for deltagelse, anskaffelse af alkolås, kontrol af alkolås hver anden måned og lægeundersøgelse hver tredje måned.

En rapport fra Transportøkonomisk Institut i 2007 viste, at det alene var 11 pct. af dem, som fik frakendt førerretten i 12 måneder eller mere, som valgte at deltage i alkolåsordningen. Den primære årsag hertil var omkostningerne, men manglende information om ordningen havde også væsentlig betydning.

Rapporten viste endvidere, at næsten halvdelen af deltagerne ikke gennemførte ordningen – typisk på grund af forsøg på at køre efter indtagelse af alkohol/manglende ædruelighed.

Ordningen blev dog vurderet til at have en positiv effekt på trafiksikkerheden og deltagernes alkoholvaner og adfærd.

Side 17

Den 1. januar 2012 blev ordningen gjort permanent. Man ønskede i den forbindelse at gøre ordningen mere attraktiv for at opnå en højere grad af deltagelse. Ordningen kom til at omfatte alle kørekortkategorier, herunder også kørekort til motorcykel. Vilkårstiden blev nedsat til 1 år, medmindre der var tale om grov spirituskørsel, gentagen spirituskørsel eller deltageren var afhængig/misbruger af alkohol. I disse tilfælde skulle vilkårstiden fortsat være 2 år.

Deltageren skulle fortsat betale alle omkostninger, men disse blev nedsat til ca. 21.500-27.000 skr. for den 1-årige ordning og 28.500-41.500 skr. for den 2-årige ordning. Dette skete bl.a. ved at fjerne den administrative afgift på 5.300 skr., at begrænse kontrollen af alkoholåsen til at være hver sjette måned i stedet for hver anden måned og at begrænse antallet af lægebesøg. Den store variation i udgiftsniveauet skyldes først og fremmest regionale forskelle på udgifterne til lægehjælp.

Samtidig er kravene til deltagerne blevet mere lempelige, så der er færre personer, som må forlade ordningen. Endelig har man forlænget frakendelsestiden for de personer, som *ikke* deltager i ordningen (tidligere var der frakendelser på nogle få måneder, men nu er frakendelsestiden minimum 12 eller 24 måneder).

Foreløbig er det ca. 33 pct. af målgruppen, som har ansøgt om alkoholåse efter den nye ordning mod ca. 11 pct. i den oprindelige ordning.

I Sverige er der stor tilfredshed med alkoholåsordningen, og man overvejer at lade personer, som har fået kørekortet inddraget på grund af alkoholafhængighed/misbrug, være omfattet af ordningen.

Den finske alkoholordning

I Finland indførte man i 2005 en forsøgsordning med alkohol som et frivilligt alternativ til ubetinget frakendelse af førerretten på grund af spirituskørsel. Forsøgsordningen blev på grund af positive erfaringer gjort permanent i 2008.

Ligesom i Sverige medfører gennemførelse af ordningen, at deltageren får gengivet sin fulde førerret uden kontrollerende køreprøve mv. Deltagelse i ordningen har derimod ingen indflydelse på straffen for den begåede overtrædelse (bøde/fængsel).

Der kan ansøges om kørekort betinget af alkohol for alle motorkøretøjer bortset fra motorcykel. Deltagelse i ordningen forudsætter, at den pågældende lader sig undersøge af en læge og i den forbindelse modtager vejledning om behandling af et eventuelt alkoholproblem. Politiet eller domstolene kan under sagens behandling tage stilling til, om den pågældende er egnet til at deltage i ordningen. Domstolene fastsætter vilkårstiden, som kan være 1-3 år.

Det er deltageren, som betaler udgifterne til ordningen. Udgifterne afhænger af vilkårstiden, alkoholen, og om denne lejes eller købes. Udlejningsprisen er ca. 120 euro pr. måned, og installationen koster ca. 150-400 euro. Købsprisen er ca. 1.500 euro inklusiv installation. Hertil kommer udgifter til service på ca. 40-70 euro (alkoholens log gennemgås hver anden måned og kalibrering foretages typisk årligt) samt eventuelle udgifter til privat læge på ca. 80-120 euro og til lægeerklæring på 20-40 euro. De samlede omkostninger anslås at være mellem 110-160 euro pr. måned. (De lave månedlige priser forudsætter køb af alkoholen til 1500 euro).

Politiet møder ca. 20.000 spritbilister årligt (inklusiv recidivister). Antallet af nye ansøgere til alkoholordningen ligger på ca. 600 årligt. Den mest almindelige årsag til ikke at ansøge er omkostningerne og den forholdsvis korte frakendelsesperiode til de personer, som ikke deltager i ordningen (typisk under 6 måneder). Man

overvejer pt., hvordan antallet af deltagere kan forøges, herunder om frakendelsestiden ved spirituskørsel skal forlænges, og om domstolene skal kunne pålægge en person at deltage i ordningen under visse forudsætninger.

Side 19

Fra januar 2013, hvor 3. kørekortdirektiv trådte i kraft, vil personer afhængige af alkohol kunne erhverve førerret, hvis der installeres alkolås i bilen. Det overvejes i øvrigt at sænke promillegrænsen, men der foreligger endnu ikke en politisk beslutning herom.

Dato: 27. november 2013

KONCERNØKONOMI
Økonomisekretariatet
Polititorvet 14
1780 København V

Rigspolitiets udgifter vedrørende alkoholåse

Det er Rigspolitiets foreløbige vurdering, at politiets omkostninger ved etablering af en alkoholåseordning er ca. 25 mio. kr. Skønnet er behæftet med en betydelig usikkerhed.

Dette beløb omfatter udgifterne i forbindelse med udvikling og tilretning af politiets it-systemer mv. samt til udarbejdelse af detaljerede regler. Det skal i den forbindelse bemærkes, at en række af disse udgifter vil være i form af afskrivninger på it-systemer.

Derudover vil ordningen årligt koste ca. 5 mio. kr. for politiet at administrere. Dette beløb omfatter primært omkostningerne i politikredsene til forhåndsgodkendelse af ansøgere, løbende behandling og besvarelse af henvendelser, endelig godkendelse af ansøgningerne samt behandling af vilkårsovertrædelser. Rigspolitiet vil endvidere skulle varetage opgaver i forbindelse med ordningen som omfatter godkendelse af tilsynsvirksomheder, autorisation af og tilsyn med værksteder, sagsbehandling i forbindelse med påtaler overfor værksteder samt evt. skærpet tilsyn eller inddragelse af autorisationer.

Rigspolitiet skønner – bl.a. på baggrund af erfaringerne med den svenske ordning med alkoholåse – at der må forventes 500-1.000 brugere af ordningen årligt.

Det vurderes således, at prisen for at deltage i den obligatoriske ordning vil være Side 2
op mod 60.000 kr., mens prisen for at deltage i den frivillige ordning vurderes at
blive på op mod 75.000 kr.

